

Dominykui Urbui — septyniasdešimt

184

Kai man teko didi garbė pasveikinti Dominyką Urbą ankštoj žurnalo kertelėj — ir šiaip taikau, ir kitaip — netelpa galin-gas jo stotas... Perdaug vešlus. Jis pats, Lietuvos vertėjų vertėjas, redaktorių re-daktorius, kone pusšimtį metų varęs lei-dybinį ir kultūrinį darbą, savo knygos kū-rėjo ir talkininko triūsą trumpai drūtai apibūdina: „Sudėjus visas knygas, kurias verčiau ir redagavau, susidaro jų ant len-tynos keturi metrai“. Vargu ar rasi jam varžovų mūsų respublikoje, jeigu net vien metrais jo darbus matuotume.

O už tų metrų slypi margas talentingo žmogaus gyvenimas, didžiai kuklaus, nors reto erudito, didžiai tykaus viešumoje, nors septyniom kalbom gebančio prabilti. Atsi-veria tik jo širdis ir auksaburnė šneko-rius aistra tiems, kurie, patys su tekstu besigalynėdami, šaukiasi jo pagalbos, ži-nių, konsultacijų. Tada jau kiekvienas ter-minas, kiekviena stilistinė ar prasminė minklė tampa akmenėliu, sukėlusiu kalnų griūtį: skamba ir žėri Dominyko lūpose vingrios gimtojo Švaininkų kaimo istorijos, blyksi negirdėtos neregėtos nuotrupos iš įžymių ir mažiau įžymių žmonių gyveni-mo, dudena trankus aukštaičio juokas iš tikrų ir pramanytų nutikimų gyvenime ir literatūroje, kol atsiduri žmogus kaip koks Miunhauzenas, iššautas iš patrankos, toli nuo savo filologinių rūpesčių ir, tik timp-telėjęs už rankovės garbųjį savo pašneko-vą, vėl nutupi prie darbo stalo. Netrunki pakišti jam kiaurą savo neišmanymo skry-bėlę: jis beria ir beria pilnom saujom auk-sines savo žinių ir patirties monetas — kad būsi gudrus, užteks tau ir tavo vaikų vaikams. Nes ne vienai kartai parūpino dvasios peno draugas Dominykas: ir talki-ninkaudamas kaip tekstologas, leidžiant Poškos, Daukanto, Žemaitės, Lazdynų Pel-ėdos, Petkevičaitės-Bitės raštus, versda-mas Tolstojų, Dostojevskį, Belinskį, Glad-kovą, Parandovskį, Jastruną, Zolą, Molje-rą, Rablė, Balzaką, Faladą, Šolem-Aleiche-mą ir kitus bei redaguodamas Gogolio ir Čechovo raštus ir dar devynias galybes leidinių.

O apie jo rašomąjį stalą visada burda-vosi jauni nenunokėliai, leidybos darbo pameistriai, šiandien jau ne vien teksto tarnai, pradėję savo kelią nuo nemirtin-gojo kabliuko, bet ir knygos valruotojai, rašytojai ir mokslininku talkininkai. inte-

lektualinių ir kultūrinių vertybių gausin-tojai. Teisybė, nė vieno minėto leidinio nerasi šiandien knygyne — geros knygos neužsibūva, tačiau tai liudija sveiką lektū-ros alkį tautos, amžiais nustumtos nuo kny-gos. Nerasi taip pat redaktoriaus vardo nei gausiose afišose, nei žmonių lūpose, nes redaktorius ir vertėjas slypi knygoje, ir jeigu norėtume jo darbą tinkamai įvertinti, gautume prie kiekvieno leidinio pridurti dar po vieną rankraštį, nužymintį teksto kelionę iki knygos. Tuokart draugas Dominykas būtų seniai peršokęs savo ke-turis metrus. Sakoma, kad vertimo menas panašus į moterį, kuri, jei graži, tai neišti-kima. Dominyko Urbo vertimai ir gražūs, ir ištikimi originalui, tačiau visada urbiš-ki, saviti, nepakartojami — didelės kultū-ros, talento ir meniškumo. Plunksnos meistro darbo žavesys ir kartėliai čia eina išvien. Matyt, ne visada saldi buvo huma-nitaro duona filologų Urbų giminei, jeigu ketvertą savo atžalų, paveldėjusių tėvų gabumus, nuvairavo į chemikus, fizikus ir daktarus — kad tik toliau nuo filologinių nuodėmių. Marga buvo epocha, margi jos vėjai, ir dažnai korektūros velnio išdaiga, padauginta iš knygos tiražo, išaugdavo į pamėkies. Tačiau sidabrinė Dominyko gal-va ir šiandien tebešviečia mūsų kultūros vieškelyje. Gerų sveikatų, draugas Domi-nykai! Tegul kiekviena knyga, išėjusi iš Tamstos rankų, teikia Jums satisfakciją, o mums nutiesia tiltus į kitų tautų dvasinę patirtį ir neišsemtus savo tautos lobius. Piurimos annos Dominykui Urbui, vienam iš „Lituanistinės bibliotekos“ pradininkų, „brungiam žmogui“ mūsų žemėje.

A. Liobytė